

Abstrakt

Základní tematický rámec a východisko dizertační práce představuje historiografický směr duchových dějin, jak se rozvíjel zejména v německém prostředí pod pojmem *Geistesgeschichte*, v české historiografii pak jako duchové dějiny koncipované Zdeňkem Kalistou. Duchové dějiny jsou v práci zasazeny do široce pojatého kontextu vývoje českého a zahraničního historického myšlení v 19. a 20. století. Práce sleduje historiografický směr duchových dějin z různých pohledů a na různých rovinách a věcně se neuzavírá hranicemi duchových dějin samotných. Duchové dějiny jsou zde svým způsobem optikou, jejímž prostřednictvím se pohlíží na vývoj jedné z linií dějepisectví a historického myšlení v 19. a 20. století, přičemž je předložen návrh jeho možné interpretace. V neposlední řadě předkládá dizertační práce pokus propojit v určité poloze historickou vědu a archivnictví.

Duchové dějiny samotné patří dnes mezi okrajové historiografické směry ať již v českém či i německy mluvícím prostředí, na rozdíl od intelektuálních dějin v anglofonní oblasti. Přesto zamýšlela dizertační práce ukázat, v jakém smyslu lze duchové dějiny považovat za historiografický směr stále živoucí, inspirativní pro současnou českou i světovou historiografii a disponující myšlenkovým potenciálem, jenž může být plodně rozvíjen dějepisectvím a historickým myšlením i v následujících generacích.